

Viešųjų pirkimų centralizavimo eigos 2024 m. ataskaita

2025 m.

IVADAS

2021 m. rugsėjo 30 d. priimti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymų (toliau – pirkimų įstatymų) pakeitimai, kuriais peržiūrėti viešųjų pirkimų centralizavimo pagrindai.

Šiais pakeitimais nustatyta pareiga visoms perkančiosios organizacijoms ir perkantiesiems subjektams (toliau – pirkimų vykdytojai), įskaitant ir centrinės perkančiąsias organizacijas (toliau – CPO), pirkti per viešosios įstaigos CPO LT (toliau – VŠĮ CPO LT) Centralizuotų viešųjų pirkimų elektroninį katalogą (toliau – VŠĮ CPO LT elektroninis katalogas), jei jame prekės, paslaugos ar darbai atitinka poreikius ir pirkimo vykdytojas negali prekių, paslaugų ar darbų įsigyti efektyvesniu būdu racionaliai naudodamas tam skirtas lėšas, taip pat pirkti per CPO, jei tokį sprendimą dėl konkretaus pirkimų vykdytojo pagal kompetenciją yra priėmusi Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija arba savivaldybių tarybos. Minėti įstatymai taip pat įpareigojo savivaldybių tarybas užtikrinti, kad savivaldybės kontroliuojamos (valdomos) perkančiosios organizacijos pirkimai, kurių sutarties vertė viršija 15 000 Eur be PVM, būtų atliekami centralizuotai. CPO gali steigti ir valstybės bei savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės šių įmonių ar bendrovių grupėms priklausantiems pirkimų vykdytojams. Šie pokyčiai įsigaliojo 2023 m. sausio 1 d.

Įgyvendindama pirkimų įstatymus Vyriausybė priėmė LRV nutarimą dėl centralizuotų pirkimų¹, kuriuo pavedė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pasitelkiant VŠĮ CPO LT nuosekliai iki 2027 m. centralizuoti sveikatos apsaugos ministro valdymo srities perkančiųjų organizacijų viešuosius pirkimus (išskyrus mažos vertės pirkimus), kasmet vertinti šios srities viešųjų pirkimų centralizavimo proceso efektyvumą ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIMIN) teikti išvadas ir (ar) pasiūlymus dėl jo tobulinimo. Kitoms ministerijoms pavesta kiekvienais metais iki kovo 1 d. įvertinti ministrui pavestų valdymo sričių perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų rezultatus, taip pat viešųjų pirkimų funkcijai atlikti skiriamus resursus ir spręsti dėl pirkimų centralizavimo tikslingumo.

Vyriausybės pavedimu, EIMIN stebi, kaip vyksta viešųjų pirkimų centralizavimas ir kokį poveikį tai daro pirkimų rezultatams, ir kasmet teikia Vyriausybei visų valstybės veiklos sričių perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų centralizavimo eigos ataskaitą ir prireikus – pasiūlymus dėl centralizavimo eigos tobulinimo.

Teikiamoje 2024 metų centralizavimo eigos ataskaitoje vertinamas LRV nutarimo dėl centralizuotų pirkimų tikslų pasiekimas, įskaitant pirkimų konsolidavimo efektą, skaidresnius, efektyvesnius, profesionalesnius pirkimus, kokybiškesnes paslaugas visuomenei. Taip pat įvertintas Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimas. Ataskaitoje pateikiami siūlymai dėl tolesnės viešųjų pirkimų centralizavimo eigos ir rekomendacijos ministerijoms ir jų pavaldžioms įstaigoms dėl pirkimų rezultatų gerinimo.

---

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 d. nutarimas Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“ su visais jo pakeitimais.

CPO IR JŲ ATLIEKAMI PIRKIMAI

Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) duomenimis² Lietuvoje veikia 91 CPO. Dauguma veiklą pradėjo nuo 2023 m. sausio 1 d. 2024 m. naujai buvo įsteigta 11 CPO, o 2025 m. – 2.

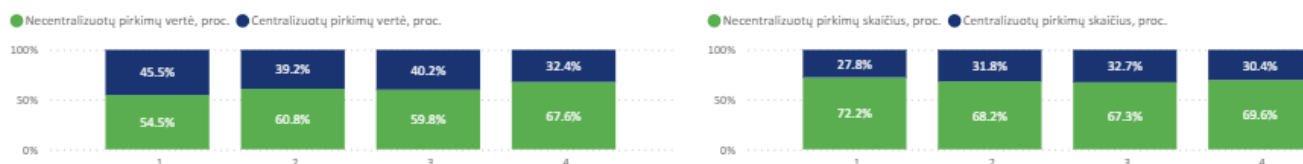
VšĮ CPO LT atlieka centralizuotus pirkimus Vyriausybės valdymo srities bei visos šalies pirkimų vykdytojams. Be to, Vyriausybės valdymo srityje kaip atskiros CPO veikia Išteklių agentūra prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Dar dvi CPO atlieka centralizuotus pirkimus įmonių grupėse: UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ ir LTG Kompetencijų centras. 85-ioms CPO centralizuotų pirkimų vykdymo funkcijas yra suteikusios savivaldybių tarybos.

Žemiau esančiame paveikslėlyje matyti, kad Lietuvoje centralizuotų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų dalis 2023 m. pagal skaičių ir pagal vertę didėjo, tuo tarpu 2024 m. eigoje pastebimas nedidelis šių rodiklių svyravimas ir sumažėjimas.

2023 m. I-IV ketv. centralizuotų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų dalis

2024 m. I-IV ketv. centralizuotų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų dalis

Šaltinis – VPT švieslentė (2025 m. liepos 1 d. duomenys)

Centralizuoti pirkimai 2024 m. sudarė 34,9 proc. pagal pirkimų vertę ir 26,8 proc. pagal pirkimų skaičių. Didžioji dalis visų centralizuotų pirkimų atlikta per VšĮ CPO LT – 39,6 proc. pagal pirkimų vertę ir 8,7 proc. pagal pirkimų skaičių.

VšĮ CPO LT valdo, administruoja, nuolat plečia ir tobulina VšĮ CPO LT elektroninį katalogą. Per 2024 m. VšĮ CPO LT atnaujino 44 pirkimo modulius bei sukūrė 5 naujus, o bendras administruojamų modulių skaičius siekė 94.

Atsižvelgdama į pirkimų įstatymuose nustatytą pirkimų centralizavimo prievolę, 2024 m. VšĮ CPO LT elektroninį katalogą plėtė orientuodamasi į perkančiųjų organizacijų poreikius ir sukūrė šiuos naujus modulius: spausdinimo ir biuro įranga pagal nacionalinio saugumo reikalavimus, sterilizavimo priemonės, priemonės neurochirurgijai, pastatų, statinių ir inžinerinių sistemų priežiūros ir remonto paslaugos, gamtotvarkos paslaugos.

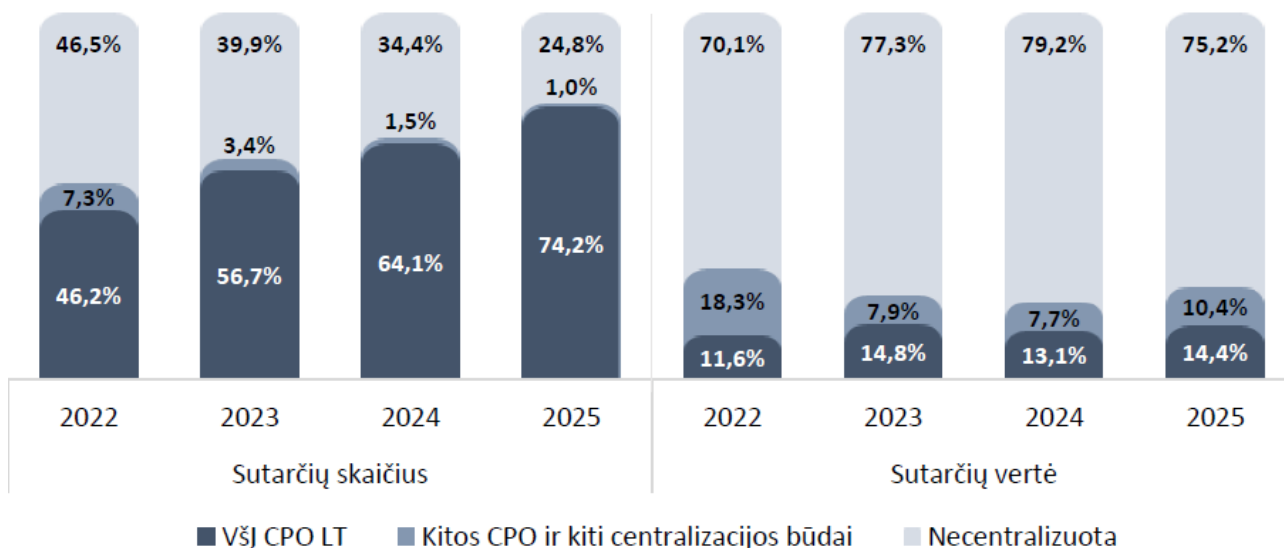
Per VšĮ CPO LT elektroninį katalogą vykdytų pirkimų bendra vertė 2024 m. sudarė 1040 mln. Eur ir ši vertė yra 3 proc. mažesnė nei 2023 m. Šio rodiklio sumažėjimą lėmė stabilizavusis energetikos rinka ir nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioję Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimai. 2024 m. per VšĮ CPO LT elektroninį katalogą bent vieną pirkimą atliko 2402 perkančiosios organizacijos, o tiekėjų

² <https://vpt.lrv.lt/lt/nuorodos/centrinu-perkanciuju-organizaciju-sarasas>

skaičius, palyginti su praėjusiais metais, šiame kataloge padidėjo 16,1 proc. ir siekė 2016.

Siekdama pagerinti teikiamų paslaugų kokybę VŠĮ CPO LT tęsia 2022 m. pradėtą naujos informacinės sistemos, kurioje bus realizuotas VŠĮ CPO LT elektroninis katalogas, kūrimą. Naujoje sistemoje sutartys bus pasirašomos elektroniniu būdu, bus sukurta sutarčių įgyvendinimo posistemė, įdiegta sąsaja su kitomis valstybės informacinėmis sistemomis, standartizuotas modulių programavimas, tiekėjams draugiškesnė aplinka (apjungiamos visos pirkimų sistemos, tiek skirtos perkančiosioms organizacijoms, tiek privatiems subjektams dėl būsto modernizavimo). Naujoji sistema suteiks daugiau galimybių valdyti duomenis, naudoti ruošinius, leis patogiau valdyti konsoliduotus pirkimus. Ji bus palankesnė analitinei veiklai realiu laiku ir duomenų mainams.

2022–2025 m. (iki gegužės 8 d.) ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų centralizuotai sudarytų sutarčių skaičiaus dalis padidėjo 21,7 procentinėmis dalimis, o vertės dalis sumažėjo 5,1 procentine dalimi³. Minėtu laikotarpiu šių pirkimų vykdytojų centralizuoti pirkimai augo nuo 53,5 iki 75,2 proc. nuo visų šalyje sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių skaičiaus, o pagal sutarčių vertę sumažėjo – nuo 29,9 iki 24,8 proc. nuo visų sudarytų sutarčių vertės.

Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) valdymo sritis

Įgyvendindama LRV nutarimą dėl centralizuotų pirkimų, SAM patvirtino jai pavaldžių perkančiųjų organizacijų, taip pat perkančiųjų organizacijų, kuriose SAM kartu su valstybiniu universitetu arba savivaldybės taryba įgyvendina dalininko teises ir pareigas, vykdomų pirkimų (išskyrus mažos vertės pirkimus) centralizavimo iki 2027 m. planą⁴ (toliau – Planas), taip pat kasmet vertina šios srities viešųjų pirkimų centralizavimo proceso efektyvumą ir teikia išvadas ir (ar) pasiūlymus dėl jo tobulinimo.

I etape (2023 m.) centralizuoti ir VŠĮ CPO LT vykdyti perduoti VŠĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės, VŠĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės, VŠĮ Regioninės Mažeikių ligoninės, VŠĮ Utenos ligoninės, Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninės, Ukmergės ligoninės ir VŠĮ Regioninės Telšių ligoninės viešieji pirkimai (išskyrus mažos vertės).

II etape (2024 m.) centralizuoti ir VŠĮ CPO LT vykdyti perduoti VŠĮ „Rokiškio psichiatrijos ligoninė“, VŠĮ „Vilniaus gimdymo namai“, VŠĮ Alytaus apskrities tuberkuliozės ligoninės, VŠĮ Palangos vaikų rehabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“, Valstybinės teismo medicinos tarnybos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM, SAM Ekstremalių sveikatai situacijų centro (išskyrus viešuosius pirkimus, pradėtus 2024 m., kuriais siekiama įsigyti valstybės rezervo medicinos

³ Pagal [VPT Centralizacijos pažangos stebėsenos 2022–2025 m. ataskaitą](#).

⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. V-1250 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių perkančiųjų organizacijų, taip pat perkančiųjų organizacijų, kuriose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija kartu su valstybiniu universitetu arba savivaldybės taryba įgyvendina dalininko teises ir pareigas, vykdomų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, centralizavimo iki 2027 m. plano patvirtinimo“ (toliau – SAM įsakymas).

atsargas, skirtas mobiliajai skubiosios medicinos pagalbos komandai, ir viešuosius pirkimus, kuriais siekiama įsigyti prekių ir paslaugų, skirtų įgyvendinti SAM Ekstremalių sveikatos situacijų centro vykdomą Susitarimą dėl dotacijos projektui Nr. 101140540 „RescEU“ Medicinos atsargų rezervo kaupimas ir palaikymas Lietuvoje (angl. Development and Maintenance of rescEU medical stockpile in Lithuania.) (sutr. LTU RescEU Health)) ir VŠĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės viešieji pirkimai (išskyrus mažos vertės).

III etape nuo 2025 m. balandžio 1 d. centralizuoti ir VŠĮ CPO LT perduoti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno ligoninės viešieji pirkimai (išskyrus mažos vertės pirkimus).

Atlikusi vertinimą, SAM priėjo išvados, kad jai pavaldžios įstaigos susiduria su daugybe iššūkių ir nepatogumų, kurie neleidžia pasiekti pagrindinių viešųjų pirkimų centralizavimo tikslų – didinti pirkimo procesų efektyvumą ir racionaliai naudoti lėšas. Praėjus 2 metams nuo viešųjų pirkimų centralizavimo pradžios išryškėjo problemos, kurios neleidžia objektyviai įvertinti viešųjų pirkimų centralizavimo proceso efektyvumo:

1. Nepakankami žmogiškieji ištekliai. Atsižvelgiant į tai, kad VŠĮ CPO LT neturi pakankamai žmogiškųjų išteklių ir patirties medicinos srityje, įstaigose dirbančių viešųjų pirkimų specialistų skaičius dėl centralizavimo iš esmės nesumažėjo, o šių specialistų darbo valandų skaičius taip pat nesumažėjo, kadangi jie ir toliau vykdo tas pačias funkcijas: padeda pirkimo iniciatoriams rengti technines specifikacijas, nustatinėja reikalavimus tiekėjų kvalifikacijai bei pačiam pirkimo objektui, vertina pasiūlymus, atsakinėja į tiekėjų klausimus ir pretenzijas. Taip pat būtina atkreipti dėmesį dar ir į tai, kad ekspertinės žinios, ypatingai sveikatos priežiūros paslaugų srityje, nėra įgyjamos lengvai ir per trumpą laiką. Specifinių žinių reikalaujanti informacija yra įsisavinama ne vienerių metų mokslų ir studijų pagalba bei ilgamete praktine patirtimi. SAM nuomone, VŠĮ CPO LT savarankiškai šiuo metu negali vykdyti centralizuotų pirkimų ir užtruks dar ne vienerius metus, kol tokius pirkimus galės vykdyti be atitinkamų įstaigų viešųjų pirkimų specialistų pagalbos.

2. Pirkimo procedūrų trukmė ilgėja. Kadangi SAM pavaldžios įstaigos pirkimus vykdo ne tiesiogiai, o per tarpininką (VŠĮ CPO LT), pailgėjo ir pirkimų vykdymo trukmė, nes daug laiko užima techninis kiekvienos pirkimo procedūros derinimo etapas, kuris dažnai dvigubėja dėl jau minėtos VŠĮ CPO LT patirties medicinos srityje trūkumo – VŠĮ CPO LT specialistai bando pervertinti įstaigų specialistų pateikiamą informaciją ir pirkimui atlikti reikalingą medžiagą. Be to, kai nėra aiškios VŠĮ CPO LT ir įstaigų įsipareigojimų bei atsakomybių ribos, sunku planuoti pirkimo procedūrų pabaigą, dėl ko kenčia SAM pavaldžių įstaigų teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė ir imtis.

3. Pirkimo procedūrų kaina nemažėja. SAM pavaldžios įstaigos (ypač didžiosios šalies ligoninės) turi atestuatų specialistų komandas, kurie ir toliau atlieka praktiškai visas (išskyrus paties pirkimo procedūrų vykdymo) funkcijas (rengia pirkimo dokumentus, analizuoja ir rengia atsakymus į tiekėjų klausimus, vertina pasiūlymų atitikimą techninės specifikacijos reikalavimams), todėl jos už tą patį darbą yra priverstos mokėti dvigubai (ir savo įstaigos darbuotojams, ir VŠĮ CPO LT). Neįvykus pirkimui visa apimtimi ar atskiroms jo dalims, apie pirkimą skelbiama iš naujo ir VŠĮ CPO LT tas pačias paslaugas, tokias kaip paraiškos derinimas, dokumentų rengimas ir (arba) derinimas ir kt., apmokestina pakartotinai. SAM nuomone, reikėtų nustatyti aiškų VŠĮ CPO LT paslaugų kainodaros modelį arba jį detalizuoti, nes pagal dabar naudojamą valandinį įkainį sunku pateisinti įstaigoms išrašomų sąskaitų dydį. Taip pat turėtų būti nustatomos bent jau orientacinės darbo valandų normos pagal paslaugų pobūdį, kurios galėtų būti taikomos kaip pagrindas skaičiuojant pirkimo sąnaudų pagrįstumą. SAM atkreipia dėmesį ir į tai, kad 28 proc. pailgėjus pirkimo procedūrų trukmei dėl jų

centralizavimo, ribojamas ir įvykdomų pirkimų skaičius, nes dubliuojasi VŠĮ CPO LT ir SAM pavaldžių įstaigų specialistų atliekamos funkcijos, tad padidėjęs valstybės lėšų naudojimas darbo užmokesčiui mokėti yra visiškai neracionalus, kas prieštarauja pačiam centralizavimo principui – racionaliai naudoti lėšas. Be to, dviguba procedūrų ir dokumentų kontrolė mažina specialistų darbo laiką, kuris galėtų būti skiriamas naujiems pirkimams organizuoti.

4. Konsoliduoti pirkimai praktiškai nevykdomi. SAM nuomone, siekiant tinkamai įvertinti viešųjų pirkimų centralizavimo efektyvumą, reikėtų nustatyti konkrečius šių pirkimų centralizavimo efektyvumo vertinimo rodiklius ir kaip jie turėtų būti apskaičiuojami, kad tiek SAM pavaldžios įstaigos, tiek VŠĮ CPO LT juos traktuotų vienodai ir dėl to nekiltų ginčų (pvz. dėl pirkimo trukmės, lėšų sutaupymo ir pan.). Taip pat pažymėtina, kad SAM pavaldžių įstaigų, kurių pirkimai centralizuoti, ir VŠĮ CPO LT įsipareigojimai ir atsakomybė nėra apibrėžti jokiais sutartimis. VŠĮ CPO LT nuomone, sutarčių sudarinėti nereikia, nes įstaigų pirkimai VŠĮ CPO LT perduoti sveikatos apsaugos ministro įsakymu. SAM požiūriu, šiuo metu VŠĮ CPO LT atlieka ne centralizuotus pirkimus, o pirkimus pagal pavedimą. Centralizuoti pirkimai turėtų būti atliekami surinkus bendrą visų SAM pavaldžių įstaigų, kurioms reikalingas planuojamas pirkti pirkimo objektas, poreikį ir perkant ne vienai įstaigai. Pagal pavedimą atliekant pirkimus negaunama geresnių prekių / paslaugų / darbų kainų, be to, už kiekvieną individualiai atliktą pirkimą, net nepriklausomai nuo to, ar jis buvo sėkmingas, t. y. sudaryta pirkimo sutartis su tiekėju ar ne, kiekviena įstaiga moka VŠĮ CPO LT.

SAM nuomone, VŠĮ CPO LT neturi pakankamai ekspertinių žinių gautiems pasiūlymams įvertinti, todėl gavus pasiūlymus yra kreipiamasi į SAM pavaldžių įstaigų darbuotojus, kad jie įvertintų pasiūlymų atitikimą techninės specifikacijos reikalavimams. Taigi, techninių specifikacijų rengimas, pasiūlymų vertinimas kaip ir iki centralizavimo, liko pirkimus iniciavusių įstaigų atsakomybė ir administracinė našta. Pirkimų iniciatoriai, ekspertai atlieka tas pačias funkcijas kaip ir iki centralizavimo.

Atsižvelgdama į atliktą analizę ir faktinę neigiamą SAM pavaldžių įstaigų patirtį centralizuojant viešuosius pirkimus, SAM palaiko viešųjų pirkimų centralizavimo tęstinumą pagal planą, tačiau siūlytų EIMIN analizuoti SAM pavaldžių įstaigų, kurių pirkimai centralizuoti, nurodytas problemas ir tęsiant viešųjų pirkimų centralizavimo procesą bei tobulinant teisinę bazę jas spręsti. SAM taip pat siūlytų svarstyti plėsti VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, per kurį SAM pavaldžios įstaigos pačios galėtų operatyviai ir nemokamai įsigyti reikiamų prekių ir paslaugų. VŠĮ CPO elektroninis katalogas, SAM pavaldžių įstaigų nuomone, tikrai yra labai efektyvi viešųjų pirkimų vykdymo priemonė, realiai sutrumpinanti pirkimo procedūrų trukmę perkant prekes ir paslaugas.

Vyriausybės (toliau – LRV) ir kitų ministerijų valdymo sritis

Įgyvendindamos LRV nutarimą dėl centralizuotų pirkimų ir siekdamas užtikrinti biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, ministerijos įvertino pavaldžių įstaigų 2024 m. vykdytų viešųjų pirkimų rezultatus atsižvelgdamos į VPT rekomendacijas ir VPT švieslentės duomenis, priežiūrą atliekančių ir audituojančių institucijų išvadas, turimus žmogiškuosius išteklius, vykdomų pirkimų kompleksiskumą, žmogiškųjų išteklių ir vykdomų viešųjų pirkimų santykį bei kitus duomenis ir pateikė EIMIN vertinimo išvadas dėl pavedimo šių perkančiųjų organizacijų pirkimus atlikti VŠĮ CPO LT tikslingumo.

Vertindamos savo pavaldžių įstaigų pirkimus ministerijos analizavo bendrą pirkimų įvertinimą VPT švieslentėje, pirkimų funkcijai skiriamas lėšas, pirkimų specialistui tenkančias pirkimų apimtis, pirkimų trukmę, kainos (sąnaudų) ir kokybės

santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijaus taikymą, vieno tiekėjo pirkimus, vidutinį gautų pasiūlymų skaičių, neįvykusių pirkimų skaičių. Šios ataskaitos 1 priede pateikiami LRV ir ministerijų vertinimai dėl joms pavaldžių įstaigų pirkimų rezultatų ir nuomonės dėl tolesnio pirkimų centralizavimo.

Žemiau esančiose lentelėse apžvelgiami LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų pirkimų duomenys ir kartu pateikiamas bendras situacijos įvertinimas. Lentelėse nurodomi LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų pirkimų rodiklių intervalai nuo minimalios iki maksimalios reikšmės. Nuo dažnesnių ribinių reikšmių pernelyg nukrypstantys rodikliai pateikiami skliaustuose. Palyginimui pateikiamos VŠĮ CPO LT 2024 m. pasiektų atitinkamų rodiklių reikšmės bei šių rodiklių vertinimas pagal VPT švieslentę. Papildomai nurodomas ministerijų ir jų pavaldžių įstaigų esamas pirkimų centralizavimo lygis⁵.

Bendrų rodiklių įvertinimas

Ministerija, kurios pavaldžios įstaigos vertinamos	Bendras pirkimų įvertinimas VPT švieslentėje		Vidutinė pirkimo procedūros trukmė, kal. d.		Vidutiniškai tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vienam specialistui, Vnt.	Pirkimų skiriama lėšų suma, Eur	
	2023 m.	2024 m.	Tarpt.	Supaprast.		Tarpt.	Supaprast.
AM	1,9–2,7	1,9–2,9	60–150	35–86	0–4 (9)	943(484)–1500	472(250)–1350
EIMIN	1,9–2,8	2,2–2,9	45–120	30–90	0–27,5	1257(250)–2620	639(150)–2275
ENMIN	1,7–2,9	1,9–2,7	51–190	88–140	5–26	1540	770
FINMIN	1,8–2,6	2,0–2,8	51–143	38–75	1–(38)72	780–3125	390–1417
KAM	1,4–2,8	1,6–2,7	122–128	115–121	7–14	1156–1614	1210–1270
KM	1,4–2,9	1,0–3,0	30–162(270)	10–133	0–18	100–3565(8171)	33–1678
SADM	1,6–2,9	1,8–2,9	60(17)–155	20(10)–90	0–36	126(90)–5321	133–5321
SUMIN	1,7–2,8	1,9–2,7	33–190(260)	30(12)–129(218)	1,5–22	1000–4374	700–3280
ŠMSM	1,2–3,0	1,3–2,9	80	55	1–15	36–2805	180–3852(8189)
TM	1,5–2,7	1,9–2,9	58–72	28–60	0–8	97–1120	97–560(3746)
URM ⁶	1,7	2,3	120	74	7		
VRM	1,6–2,9	1,9–2,8	57–108	36–78	5–22	666–6792	604–3564
ŽŪM	1,3–2,4	1,8–2,6	60–240	30–70	1–10	533–4745	178–2702
LRV	1,5–2,7	1,6–2,7					
CPO LT⁷	2,2	2,8	72	46	38,5	1930	965
VPT švies-		>2,1					

⁵ Pagal VPT ataskaitą [Centralizacijos pažangos stebėseną 2022–2025 m.](#)

⁶ vertinti pačios ministerijos, o ne pavaldžių įstaigų, duomenys

⁷ vertinti VŠĮ CPO LT vykdytų centralizuotų pirkimų rezultatai

lentės reikšmės	1,3<...≤2,1	96,6⁸	58,4⁹			
	≤1,3					

LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų pirkimų rodiklių įvertinimas priskirtinas spalvai pagal VPT švieslentę. Reikšmė „žalia“ reiškia, kad pirkimo rodiklis „pasiektas“, „geltona“ – rodiklis žemesnis nei siektina reikšmė, t. y. „dalinai pasiektas“, o „raudona“ – rodiklis „nepasiektas“. Jeigu bendras pirkimų įvertinimas VPT švieslentėje yra „raudonas“, svarbu atidžiai įvertinti ir kitus rodiklius bei ieškoti būdų (pavyzdžiui, pirkimų centralizavimu ar kitu būdu) pirkimų rezultatams pagerinti. Net jei bendro rodiklio įvertis nėra „raudonas“ tikslinga įvertinti ir atskirus pirkimų rodiklius ir, esant poreikiui, ieškoti sprendimų jiems pagerinti.

LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų bendras pirkimų įvertinimo balas VPT švieslentėje dažniausiai varijuoja tarp „geltono“ ir „žalio“, kas reiškia, kad pirkimų rodiklių reikšmės dalinai pasiektos arba pasiektos. Dauguma analizuotų pirkimų vykdytojų 2024 m. šį rodiklį išlaikė nepakitusį arba pagerino, palyginti su 2023 metais. Vis dėlto, išsamesnė LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų konkrečius pirkimų rodiklių analizė atskleidžia poreikį tam tikrose srityse gerinti pirkimų rezultatus.

Vidutinė pirkimo procedūros trukmė ministerijoms pavaldžiose perkančiose organizacijose neretai atveju buvo ilgesnė nei vidutinė pirkimų trukmė šalyje (tarptautinio pirkimo – 96,6 kal. d., supaprastinto pirkimo – 58,4 kal. d.) ar VŠĮ CPO LT atliekamų centralizuotų pirkimų trukmė (tarptautinio pirkimo – 72 kal. d., supaprastinto pirkimo – 46 kal. d.). Centralizuotuose pirkimuose šią reikšmę pagerinti padeda standartizuotų pirkimo dokumentų panaudojimas, didesnis procesų skaitmenizavimas, aukštesnės kvalifikacijos viešųjų pirkimų specialistai.

Pirkimų specialistai kai kuriose ministerijoms pavaldžiose įstaigose atlieka santykinai nedaug tarptautinių ir supaprastintų pirkimų. Neretai ši reikšmė gerokai atsilieka nuo VŠĮ CPO LT rezultato, kur vienam pirkimų specialistui tenka vidutiniškai 38,5 pirkimo per metus. Per mažas pirkimų specialistų krūvis reikalauja daugiau pastangų kaupti gerąją praktiką, kelti pirkimų profesionalumą. Be to, svarbu, kad pirkimų procedūrų komisijos posėdžiuose dalyvautų bent vienas atestuotas pirkimų specialistas. Jeigu įstaigoje nepakanka tokių darbuotojų, svarstyтина, ar bus užtikrintas teisėtas sprendimų priėmimas, ar laiku bus atlikti pirkimai.

Galiausiai, ministerijoms pavaldžioms įstaigoms savarankiškai atliekant pirkimų procedūras pirkimų funkcijai skiriama lėšų gerokai išauga, palyginti su VŠĮ CPO LT, kur tarptautinį pirkimą atlikti vidutiniškai kainavo apie 1930 Eur, o supaprastintą – apie 965 Eur. Kita vertus, nesant vieningos metodikos, ministerijoms pavaldžios įstaigos skirtingai skaičiavo pirkimų funkcijai skiriamas lėšas, todėl šio rodiklio vertinimas nėra vienareikšmiškas.

Pirkimų kokybę, efektyvumą atspindintys rodikliai

Ministerija, kurios pavaldžios	Pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio	Vieno tiekėjo pirkimų skaičius,	Vidutinis gautų pasiūlymų skaičius,	Neįvykusių pirkimų skaičius,	Centralizuotai sudarytų sutarčių dalis, Proc.
---	---	--	--	---	--

⁸ Pagal 2023 m. VPT statistinę analizę

⁹ Ten pat

įstaigos vertinamos	ar sąnaudų kriterijus, Proc. nuo bendro skaičiaus	Proc. nuo bendro skaičiaus	Vnt	Proc. nuo bendro skaičiaus	Skaičiaus	Vertės
AM	15-54	0-100	1-3,2	0-57,1	37,4	21
EIMIN	14(0)-68	21-50	1,5-3,8	0-20	72,3	68,7
ENMIN	17-70	20-100	1-4	0-27	48,9	8,5
FINMIN	18(0)-71	25-59(100)	1-3,1	0-32	67,6	4,8
KAM	5(0)-33	0-58	1,8-4,2	0-37	35,6	1,5
KM	0-72(100)	23(0)-(69)100	1-4,8	0-50	78	15,1
SADM	7(0)-50 (83)	0-100	1-4	0-33	89,3	9,2
SUMIN	23-92	17(0)-85(100)	1-4	3,6-78,1	34,5	19,9
ŠMSM	0-80	0-100	1-4	0-83	81,24	46,3
TM	0-100	0-19(88)	1,3-2,5	0-27,5	90,6	48,3
URM ¹⁰	15	55	1,8	16,7	51,1	76
VRM	12(0)-54(86)	19-52	1,9-2,5	0-22(50)	81,5	38,3
ŽŪM	13(0)-54	22(0)-83(100)	1-5	0-50	80,9	12,2
LRV	0-50	0-100	1-2	0-50		
CPO LT	35	12	3,8	9,5		
VPT švieslentės reikšmės	≥20	≤30 be centralizuotų ≤20 su centralizuotais	≥3 be centralizuotų ≥3,5 su centralizuotais	≤22	≥20	≥10
	10≤...<20	40≥...>30 be centralizuotų 30≥...>20 su centralizuotais	1,5≤...<3 be centralizuotų 2≤...<3,5 su centralizuotais	30≥...>22	15≤...<20	5≤...<10
	<10	>40 be centralizuotų >30 su centralizuotais	<1,5 be centralizuotų <2 su centralizuotais	>30	<15	<5

Kai kurios LRV ir ministerijoms pavaldžios įstaigos „nepasiekia“ (pagal VPT švieslentę „raudona“) ar „dalinai pasiekia“ (pagal VPT švieslentę „geltona“) pirkimų kokybę, efektyvumą atspindinčius rodiklius. VŠĮ CPO LT neretai sėkmingiau įgyvendina siektinus atitinkamus rezultatus.

Kai kurios perkančiosios organizacijos vis dar per retai taiko kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijų, kuris leidžia racionaliau panaudoti išleidžiamas lėšas (nepermokėti už kokybinius reikalavimus, neapriboti konkurencijos aukštais privalomais reikalavimais, nenusipirkti nekokybiško/nevertingo objekto, kurį eksploatuojant reikės papildomų lėšų ir pan.).

Pernelyg dažnas vieno tiekėjo pirkimų skaičius ir (ar) per mažas vidutinis gautų pasiūlymų skaičius įspėja apie konkurencijos trūkumą, nepakankamą jos teikiamų privalumų išnaudojimą, pirkimo rezultatų neefektyvumą. Centralizuotuose pirkimuose vieno tiekėjo pirkimų dalis gali sumažėti net iki trijų kartų, o vidutinis gautų pasiūlymų skaičius padidėti dvigubai, palyginti su savarankiškai vykdomais pirkimais. Didesnis pirkime dalyvaujančių tiekėjų skaičius užtikrintų didesnę pasirinkimą pirkimų vykdytojams, geresnę kainos ir kokybės santykį.

Per didelis neįvykusių pirkimų skaičius galimai rodo, kad perkančioji organizacija netinkamai pasirengia pirkimui, nesukuria palankių sąlygų verslui dalyvauti pirkimuose ir pan. Pirkimų kartojimas didina pirkimų atlikimo kaštus tiek perkančiajai organizacijai, tiek verslui.

¹⁰ vertinti pačios ministerijos, o ne pavaldžių įstaigų, duomenys

VPT atliktos analizės duomenimis,¹¹ ministerijų ir jų pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo lygis 2024 m. buvo pakankamai aukštas, ypač pagal atliktų pirkimų skaičių. Pirkimų sutelkimas profesionaliose CPO kuria efektyvesnę pirkimų sistemą. Paprastai CPO naudoja efektyvesnius, geriausiai perkančiųjų organizacijų poreikius ir tiekėjų galimybes atitinkančius pirkimo būdus, taiko pažangius technologinius sprendimus, sumažina prielaidas korupcijai ir konkurencijos ribojimams, taip pat sukuria pirkimų masto ekonomiją. Dėl CPO sukauptos kompetencijos centralizuotuose pirkimuose mažesnė klaidų ir viešųjų pirkimų reikalavimų pažeidimų tikimybė. Dėl viešųjų pirkimų centralizavimo tiekėjams paprasčiau dalyvauti pirkimuose. Jie bendradarbiauja su mažesniu skaičiumi profesionalių CPO (o ne su atskiromis perkančiosiomis organizacijomis) ir pagrįstai gali tikėtis profesionaliai parengtų ir nediskriminuojančių dalyvavimo pirkimuose sąlygų.

SAVIVALDYBIŲ KONTROLIUOJAMŲ PERKANČIŲJŲ ORGANIZACIJŲ PIRKIMŲ CENTRALIZAVIMAS

VPT atliko nuo 2023 m. privalomai centralizuojamų savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų pirkimų, kurių sutarties vertė viršija 15 tūkst. Eur be PVM (toliau – sutartys, kurioms privalomas centralizavimas), analizę¹².

Savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų, kurių atžvilgiu privaloma centralizacija, sąrašė yra 2 562 savivaldybių kontroliuojamos įstaigos. Iš jų 2022–2024 m. pirkimus vykdė apie 94 proc. sąrašė esančių pirkimų vykdytojų, o jų skaičius reikšmingai nesikeitė: 2022 m. – 2 384, 2023 m. – 2 452, 2024 m. – 2 384. Minėtos įstaigos daugiausia – apie 96 proc. atvejų – sudaro sutartis, įvykdžiusios mažos vertės pirkimus. Tačiau pagal vertę didžiąją dalį sudaro sutartys, sudarytos įvykdžius tarptautinius ir supaprastintus pirkimus – apie 70,3 proc. visos 2022–2024 m. sudarytų sutarčių vertės.

Savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų 2022–2024 m. sudarytų sutarčių, kurioms privalomas centralizavimas, skaičiaus dalis sudarė apie 80 proc., o vertės dalis – 3,5 proc. Atitinkamų pirkimų skaičiaus dalis 2022–2025 m. augo 44,6, o vertės dalis – 66,4 procentinėmis dalimis. 2024 m., palyginti su 2022 m., centralizuotai sudarytų sutarčių dalis per kitas CPO ar kitais centralizacijos būdais didėjo: skaičiaus dalis – 29 procentinėmis dalimis iki 33,5 proc., vertės dalis – 41,9 procentinėmis dalimis iki 46 proc.

VPT analizė atskleidė, kad pastaraisiais metais savivaldybių tarybų įsteigtų CPO vykdytų pirkimų rodikliai gerėja. Per metus (lyginant 2023 su 2024 m.) 3,7 procentinėmis dalimis didėjo pirkimų, kai taikytas kokybės kriterijus, skaičiaus dalis (iki 34,6 proc.); vertės dalis klasikiniame sektoriuje didėjo 3,5 proc. dalimis (iki 70,8 proc.). Mažėjo vieno tiekėjo pirkimų dalis – nuo 72,3 iki 54,5 proc., o nuo 1,7 iki 2,1 proc. didėjo vidutinis pasiūlymų skaičius.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

2024 m. LRV, ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo lygis išliko pakankamai aukštas – centralizuotai sudarytų sutarčių skaičiaus dalis nuosekliai augo, o vertės dalis nežymiai sumažėjo¹³. Taigi, Lietuvoje pakankamai efektyviai

¹¹ Pagal VPT ataskaitą [Centralizacijos pažangos stebėseną 2022–2025 m.](#)

¹² [Centralizacijos pažangos stebėseną, 2022–2025 m.](#)

¹³ Tai galėjo lemti pirkimo verčių sumažėjimas per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą. Pagrindinės šio sumažėjimo priežastys: stabilizavusi energetikos rinka ir nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioję Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių

pasinaudojama centralizuotų pirkimų teikiama nauda valstybei, užtikrinant didesnę viešųjų pirkimų profesionalumą, skaidrumą, efektyvumą ir ekonomiškumą, prisidedant prie tvaraus viešųjų išteklių valdymo.

VŠĮ CPO LT elektroninis katalogas ir toliau buvo plečiamas bei tobulinamas. Ministerijoms, CPO ir kitoms perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama ir toliau vertinti VŠĮ CPO LT elektroninio katalogo pasiūlą ir teikti pasiūlymus dėl jo plėtros.

2024 m. tęsėsi LRV lygmeniu pradėtas sveikatos apsaugos ministro valdymo srities perkančiųjų organizacijų pirkimų centralizavimas. SAM atliktame jos pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo proceso efektyvumo vertinime pažymima, kad VŠĮ CPO LT elektroninis katalogas yra labai efektyvi centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo priemonė, realiai sutrumpinanti pirkimo procedūrų trukmę perkant prekes ir paslaugas. Tuo tarpu pagal pavedimus atliekamuose VŠĮ CPO LT centralizuotuose pirkimuose identifikuota nemažai trūkumų, susijusių su žmogiškaisiais ištekliais, pirkimo procedūrų trukme ir kaštais, pirkimų konsolidavimu. Atsižvelgiant į tai, EIMIN siūlytų šiame sektoriuje pirkimų centralizaciją labiau orientuoti į VŠĮ CPO LT elektroninio katalogo plėtrą sveikatos sektoriui reikalingais pirkimų moduliais.

Kitų LRV ir ministerijoms pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų bendrų rodiklių įvertinimas bei pirkimų kokybės ir efektyvumo rodiklių analizė patvirtina tendencijas, kad joms savarankiškai atliekant pirkimus neretai pasiekiami žemesni rezultatai nei pirkimus vykdant per VŠĮ CPO LT. Centralizuotų pirkimų bendras pirkimų įvertinimas VPT švieslentėje būna aukštesnis, vidutinė pirkimo procedūros trukmė trumpesnė, pirkimų funkcijai prireikia mažiau lėšų. Tokiuose pirkimuose dažniau pritaikomas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, mažiau vieno tiekėjo pirkimų, daugiau tiekėjų pasiūlymų, mažiau neįvykusių pirkimų.

Savivaldybėse pirkimų centralizavimo lygis išlieka pakankamai aukštas. Savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų centralizuotai sudarytų sutarčių, kurių vertė virš 15 tūkst. Eur be PVM, skaičiaus dalis 2022–2025 m. padidėjo nuo 40 iki 84,6 proc., vertės dalis – nuo 16,4 iki 82,8 proc. Per VŠĮ CPO LT tokių sutarčių sudaryta 48,2 proc. (17 proc. pagal vertę), o per savivaldybių CPO (ir kt. centralizacijos būdais) iki 33,5 proc. (46 proc. pagal vertę).

Atsižvelgdama į šios ataskaitos rezultatus, EIMIN rekomenduoja ministerijoms ir toliau stebėti savo ir pavaldžių įstaigų pirkimų rodiklius bei siekti juos gerinti, orientuojantis į VPT švieslentėje nurodomas siektinas reikšmes (ar vidutines statistines reikšmes Lietuvoje) bei VŠĮ CPO LT pirkimų rezultatus. Konkrečios EIMIN rekomendacijos ir siektinos rodiklių reikšmės pateikiamos lentelėje:

EIMIN rekomendacijos dėl pirkimų rodiklių stebėsenos, siekiant priimti sprendimus dėl tolesnio jų centralizavimo

EIMIN rekomendacija	Siektina reikšmė	Ministerijai ir jos pavaldžioms įstaigoms													LRV
		AM	EIMIN	ENMIN	FINMIN	KAM	KM	SADM	SUMIN	ŠMSM	TM	URM	VRM	ŽŪM	

energetikos įstatymo pakeitimai. Dėl šių pokyčių 2024 m. per CPO LT elektroninį katalogą elektros energijos įsigyta už 55 proc. mažesnę vertę nei 2023 m. Būtent elektros pirkimų vertės 2023 m. ženkliai prisidėjo prie pirkimų apyvartos šiame kataloge šuolio.

Trumpinti pirkimų trukmę	Tarptautinis ≤97 kal. d. Supaprastintas ≤58 kal. d.	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
Optimizuoti pirkimų specialistų darbo krūvį	≈20 pirkimų vienam specialistui per metus	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
Racionaliau panaudoti lėšas pirkimų funkcijai	Už tarptautinį ≤1930 Eur Už supaprastintą ≤965 Eur		v	v	v		v	v	v	v	v		v	v	
Dažniau taikyti kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus	≥20 proc. nuo bendro pirkimų skaičiaus	v	v			v	v	v		v	v	v	v	v	v
Mažinti vieno tiekėjo pirkimų skaičių	≤30 proc. nuo bendro pirkimų skaičiaus	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
Didinti tiekėjų pasiūlymų skaičius	≥3 pasiūlymų vienam pirkimui / pirkimo daliai	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
Siekti mažesnio neįvykusių pirkimų skaičiaus	≤22 proc. nuo bendro pirkimų skaičiaus	v		v	v	v	v	v	v	v	v		v	v	v
Didinti pirkimų centralizacijos lygį	≥20 proc. nuo bendro pirkimų skaičiaus ir ≥10 proc. nuo bendros pirkimų vertės			v	v	v	v	v						v	

Nepaisant to, kad pagal VPT švieslentę ministerijų ir jų pavaldžių įstaigų, o taip pat ir savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų pirkimų centralizavimo lygis 2024 m. buvo pakankamai aukštas (ypač pagal atliktų pirkimų skaičių), tačiau siekiant pagerinti konkrečius pirkimų rodiklius, rekomenduotina dar ambicingiau svarstyti galimybę centralizuoti pirkimus 2026 m. Pirkimus rekomenduotina centralizuoti ir tais atvejais, kai pirkimų vykdytojai per metus atlieka labai mažai pirkimų.

Pirkimų centralizacijos plėtra prisideda ir prie veiksmingesnio Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo. Stebėsenos metu nenustatyta, kad ministerijoms priimant sprendimus dėl joms pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo apimčių, nukentėtų centralizavimo veiksmingumas ar centralizuotam vykdymui būtų atrenkami tik nesudėtingi, sąlyginai mažesnės vertės pirkimai, ir taip mažinamas viešųjų pirkimų centralizavimo antikorporcinis potencialas. Priešingai, pirkimų vykdytojai mažos vertės pirkimus dažniau pasirenka atlikti patys.

1 priedas

**MINISTERIJŲ IR LRV PAVALDŽIŲ ĮSTAIGŲ
PIRKIMŲ REZULTATŲ ĮVERTINIMAI IR IŠVADOS DĖL TOLESNIO
PIRKIMŲ CENTRALIZAVIMO**

APLINKOS MINISTERIJA (AM)¹⁴

AM nesiūlo papildomai perduoti savo pavaldžių įstaigų pirkimų atlikti VŠĮ CPO LT.

Iš AM 14-iolikos pavaldžių įstaigų bendrasis pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklis pagal VPT švieslentę yra pasiektas (žalia) 12-oje įstaigų ir 2-iose įstaigose šis rodiklis dalinai pasiektas (geltona), kas reiškia, kad pavaldžios įstaigos pirkimus vykdo efektyviai ir lyginant su pastaraisiais 3 metais rodikliai išlieka stabiliai geri. Bendrai vertinant pavaldžios įstaigos turi pakankamą skaičių atestuotų viešųjų pirkimų specialistų, nuolatos kelia jų kvalifikaciją.

AM pavaldžios įstaigos tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vykdo labai mažai (paprastai vykdo nuo 1 iki 9 pirkimų), išskyrus VĮ Valstybinių miškų urėdiją (kuri vykdo pakankamai daug pirkimų, nes įstaiga turi 25 padalinius), o kai kurios tokių pirkimų nevykdo ir neplanuoja jų vykdyti 2025 m. (pvz. Vaclovo Into akmenų muziejus, Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus, Lietuvos zoologijos sodas), todėl dėl vykdomo mažo tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičiaus centralizuoti būtų netikslinga. Pavaldžios įstaigos daugiausia vykdo mažos vertės pirkimus, taip pat daug pirkimų atlieka per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą. Pavaldžios įstaigos atlieka ir įgyvendina labai skirtingas funkcijas ir kiekvienos įstaigos vykdomi pirkimai dažniausiai pasižymi savo pirkimo objekto specifiškumu, todėl tokiems pirkimams vykdyti įstaigose yra sutelkti specialistai išmanantys pirkimo objekto specifiką, o tai efektyvina pirkimų greitį ir kokybę. Specialistai taip pat yra sukaupę gerąją praktiką vykdant pirkimus naudojantis Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama. Todėl, AM nuomone, centralizuoti tokių specifinių, dalykinių žinių bei skirtingų kompetencijų reikalaujančius pirkimus kol kas nebūtų efektyvu. Be to, pastebėta, kad pirkimų vykdymas yra ekonomiškėnis, kai pirkimus vykdo pačios AM pavaldžios įstaigos.

Tarp AM pavaldžių įstaigų, kurių vertinimo rodiklis yra pasiektas (žalia), yra kelios įstaigos, kurios turi sudariusios centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartis su VŠĮ CPO LT, todėl tokių pirkimų vykdymas per VŠĮ CPO LT yra dar efektyvesnis ir gerina pirkimų kokybę:

1) Aplinkos apsaugos departamentas 2021 m. vasario 12 d. sudarė centralizuotos viešųjų pirkimų (išskyrus dėl mažos vertės viešųjų pirkimų) veiklos paslaugų sutartį su CPO LT. Įstaiga pagal šią sutartį didžiąją dalį pirkimų vykdo per VŠĮ CPO LT;

2) Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba 2022 m. kovo 3 d. sudarė centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį su VŠĮ CPO LT, ir per VŠĮ CPO LT vykdo visus pirkimus nuo 15 000 Eur;

3) VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra 2021 m. vasario 19 d. sudarė centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį su CPO LT;

Pažymėtina, kad AM 2023 m. liepos 4 d. sudarė centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį su VŠĮ CPO LT.

AM pavaldžios įstaigos aktyviai išnaudoja galimybes prekes, paslaugas ir darbus įsigyti per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą.

Įvertinusi pavaldžių įstaigų rodiklius, AM pastebėjo, kad viešųjų pirkimų vykdymas per VŠĮ CPO LT ne visada pagerina atskirus rodiklius (pvz. vieno tiekėjo skaičius, gautų pasiūlymų skaičius, kainos ir kokybės kriterijaus taikymas, rezervuotų pirkimų taikymas)

---

¹⁴ Vertintos AM įstaigos: Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Vaclovo Into akmenų muziejus, Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus, Valstybinė miškų tarnyba, Aplinkos apsaugos agentūra, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos projektų valdymo agentūra, Lietuvos zoologijos sodas, VĮ Valstybinių miškų urėdija, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

ir šie rodikliai yra tik neženkliai geresni arba net blogesni už tuos rodiklius, kurie pasiekti, kai pirkimus pavaldžios įstaigos vykdo savarankiškai.

Kai kuriose AM pavaldžiose įstaigose vidutinio gautų pasiūlymų skaičiaus, vieno tiekėjo pirkimų, neįvykusių pirkimų rodikliai nepilnai atitinka siektinas VPT švieslentės reikšmes, tačiau pavaldžios įstaigos skirs daugiau dėmesio ir pastangų šių rodiklių gerinimui (pvz. vykdys daugiau rinkos konsultacijų su tiekėjais, vykdys proaktyvesnę bendravimą su tiekėjais). Pažymėtina, kad visgi esminė problema yra kai kurių pavaldžių įstaigų vykdoma specifinė veikla ir nepakankama tiekėjų konkurencija (arba iš vis jos nėra) specifinėse veiklos srityse.

Atsižvelgiant į šias vertinimo išvadas, kad AM pavaldžios įstaigos pirkimus vykdo efektyviai ir, kad vertinimo rodikliai yra geri ir neblogėja, AM siūlo neperduoti savo pavaldžių įstaigų pirkimų atlikti VŠĮ CPO LT. AM numato ir toliau stebėti pavaldžių įstaigų pirkimų atskirus rodiklius ir, kilus poreikiui, papildomai vertinti pirkimų centralizavimo per VŠĮ CPO LT ar kitų priemonių, susijusių su pirkimų efektyvumu, nustatymo ir taikymo poreikį.

AM rekomenduos pavaldžioms įstaigoms sudaryti sutartis dėl centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų su VŠĮ CPO LT, kad esant poreikiui, atsižvelgiant į numatomų pirkimų sudėtingumą, galėtų pagal pasirašytą sutartį perduoti visus ar dalį pirkimų vykdyti VŠĮ CPO LT.

EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA (EIMIN)¹⁵

EIMIN ir jos pavaldžių įstaigų pirkimų centralizacijos lygis aukštas. Šiuo metu VŠĮ CPO LT atlieka EIMIN ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų (Lietuvos standartizacijos departamento, Nacionalinio akreditacijos biuro, Informacinės visuomenės plėtros komiteto ir Lietuvos metrologijos inspekcijos) pirkimus, kurių sutarties vertė viršija 5 000 Eur.

Kitų EIM pavaldžių įstaigų VPT švieslentėje esantis bendrasis pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklis „žalias“, kas indikuoja gerą vykdomų viešųjų pirkimų efektyvumą.

EIM pavaldžios įstaigos, kurių viešųjų pirkimų vykdymas nėra perduotas VŠĮ CPO LT, numato sudaryti pirkimų vykdymo paslaugų sutartis bei remtis VŠĮ CPO LT pajėgumais pagal poreikį. Tais atvejais, kai šių įstaigų pirkimai pasižymi specifiškumu, juos efektyviau atlikti pačioms perkančiosioms organizacijoms.

Šiame etape siūloma papildomai neperduoti EIMIN pavaldžių perkančiųjų organizacijų pirkimų atlikti VŠĮ CPO LT. Numatoma stebėti šių įstaigų pirkimų rodiklius ir, kilus poreikiui, papildomai vertinti pirkimų centralizavimo per VŠĮ CPO LT galimybę ar ieškoti kitų priemonių pirkimų efektyvumui didinti. Labiausiai atkreiptinas dėmesys į kai kuriose pavaldžiose įstaigose dalinai pasiekiamus VPT švieslentės rodiklius ir prastesnius nei VŠĮ CPO LT rezultatus. Turėtų būti gerinami pirkimo procedūrų trukmės, vienam pirkimų specialistui tenkančio procedūrų skaičiaus, pirkimų funkcijai skiriamų lėšų rodikliai. Kai kurioms EIMIN pavaldžioms įstaigoms tikslinga dažniau taikyti kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijų, siekti mažesnio vieno tiekėjo pirkimų ir didesnio gautų pasiūlymų skaičiaus.

---

¹⁵ Vertintos EIMIN įstaigos: VŠĮ Valdymo koordinavimo centras, VŠĮ "Inovacijų agentūra", VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, VŠĮ „Keliauk Lietuvoje“, VŠĮ „Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas“, VŠĮ "Kauno mokslo ir technologijų parkas", UAB Lietuvos parodų ir kongresų centras „LITEXPO“, VĮ „Registrų centras“, UAB „Toksika“.

ENERGETIKOS MINISTERIJA (ENMIN)¹⁶

ENMIN nenustatė tikslingumo papildomai perduoti ENMIN pavaldžių įstaigų pirkimų atlikti VŠĮ CPO LT.

ENMIN pavaldžių įstaigų bendrojo pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklio VPT švieslentėje reikšmė ženkliai pagerėjo – 6 pavaldžiose įstaigose jo reikšmė yra „žalia“, tik dviejų įstaigų rodikliai yra dalinai pasiekti ir jų reikšmė „geltona“. Palyginti su praėjusiais metais pasiektas labai geras pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, rodiklis, o neįvykusių pirkimų skaičius nežymiai sumažėjo.

Taigi, ENMIN vertinimu, bendri vertinamų viešųjų pirkimų rodiklių rezultatai yra pasiekti. Gerinti reikėtų „vieno tiekėjo“ pirkimų ir vidutinio gautų pasiūlymų skaičiaus rodiklius. ENMIN pavaldžios įstaigos ir įmonės efektyviai vykdo pirkimus pačios ir centralizuoti atskirų perkančiųjų organizacijų ir perkančiųjų subjektų pirkimus nebūtų efektyvu, kadangi ministerijai pavaldžios įstaigos ir įmonės įgyvendina labai skirtingas ir specializuotas funkcijas, susijusias su energetikos sektoriumi. ENMIN pavaldžių įstaigų ir įmonių atliekami viešieji pirkimai yra specifiniai ir kompleksiški. Atsižvelgiant į tai, centralizuoti tokių specifinių, dalykinių žinių ir skirtingų kompetencijų reikalaujančius pirkimus nebūtų efektyvu. Be to, pavedus tokius specifinius pirkimus atlikti VŠĮ CPO LT, vyktų pirkimų objekto išaiškinimas, diskusijos su VŠĮ CPO LT atstovais ir manytina, kad tai pareikalautų papildomų laiko sąnaudų bei papildomų lėšų (būtų mokama papildomai VŠĮ CPO LT kartu mokant ir įstaigų pirkimų specialistams, teisininkams, komisijos nariams ir kt. darbo užmokestį).

ENMIN stebi ir ateityje stebės savo pavaldžių įstaigų ir įmonių viešųjų pirkimų rezultatus, ypač tais atvejais, kai jie neatitinka VPT švieslentės siektinų reikšmių ir yra žemesni už VŠĮ CPO LT rodiklius, tačiau šiuo metu nemato tikslingumo pavesti atlikti VŠĮ CPO LT minėtų pavaldžių įstaigų ir įmonių vykdomus viešuosius pirkimus ar jų dalis.

FINANSŲ MINISTERIJA (FINMIN)¹⁷

Netikslingas FINMIN pavaldžių įstaigų pirkimų papildomas centralizavimas per VŠĮ CPO LT, nes pastaruoju metu jau buvo priimtas sprendimas dėl FINMIN pavaldžių įstaigų pirkimų centralizavimo.¹⁸

Bendras FINMIN pavaldžių įstaigų įvertinimo balas VPT švieslentėje yra gerėjantis – rodiklio reikšmė „žalia“ arba „geltona“. FINMIN pavaldžios įstaigos/įmonės, atsižvelgiant į žmogiškųjų išteklių ir vykdomų viešųjų pirkimų santykį, turi pakankamus, atestuotus ir kompetentingus pirkimų funkcijai vykdyti žmogiškuosius išteklius ir tam skirtas lėšas.

---

¹⁶ Vertintos ENMIN įstaigos: VĮ „Ignalinos atominė elektrinė“, VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra, AB „Klaipėdos nafta“, UAB „EPSO-G“, AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, UAB „Baltpool“, UAB Energy cells, AB „KN Energies“.

¹⁷ Valstybinė mokesčių inspekcija, Centrinė projektų valdymo agentūra, VĮ Turto bankas, UAB Investicijų ir verslo garantijos, Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, Muitinės departamentas, Ignitis grupė.

¹⁸ Nuo 2024 m. sausio 1 d. buvo centralizuoti šių FINMIN valdymo srities perkančiųjų organizacijų vykdomi viešieji pirkimai, išskyrus mažos vertės pirkimus, juos perduodant atlikti VŠĮ CPO LT: Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos prie Finansų ministerijos, Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, viešosios įstaigos Lietuvos prabavimo rūmų, viešosios įstaigos „Indėlių ir investicijų draudimas“, UAB „Būsto paskolų draudimas“, viešosios įstaigos „Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras“. Atsižvelgiant į tai, minėtame įsakyme nurodytų įstaigų/įmonių 2024 m. vykdytų viešųjų pirkimų rezultatų duomenys nebuvo teikiami. Be to, centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugos sutartis su VŠĮ CPO LT yra sudariusios UAB „Valstybės investicinis kapitalas“ ir Valstybės duomenų agentūra.

KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA (KAM)¹⁹

Nėra poreikio teikti pavedimus VŠĮ CPO LT atlikti krašto apsaugos sistemos perkančiųjų organizacijų pirkimus.

KAM pavaldžių perkančiųjų organizacijų bendras vertinimas pagal VPT švieslentės rodiklius yra geras (reikšmė „žalia“ arba „geltona“). Per metus šis rodiklis ženkliai pagerėjo, nes 2024 m. 8 KAM pavaldžių įstaigų vertinimas buvo „žalias“, o 3 - „geltonas“, kuomet 2023 m. vertinamas „žalias“ buvo 5 KAM pavaldžiose įstaigose.

KAM ir jai pavaldžių įstaigų tarptautiniai ir supaprastinti (išskyrus mažos vertės) pirkimai jau yra atliekami centralizuotai, pirkimų vykdytoju paskiriant Gynybos resursų agentūrą prie KAM²⁰, Infrastruktūros valdymo agentūrą, Nacionalinį kibernetinio saugumo centrą, Kertinį valstybės telekomunikacijų centrą arba KAM.

Gynybos resursų agentūrą prie KAM atsakinga už visų krašto apsaugos sistemos supaprastintų (išskyrus mažos vertės pirkimus) ir tarptautinių pirkimų koordinavimą. Pažymėtina, kad Gynybos resursų agentūra prie KAM, atlikdama centralizuotus pirkimus kitoms krašto apsaugos sistemos perkančiosioms organizacijoms, pirkimo procedūras vykdo ne pagal perkančiųjų organizacijų įgaliojimus, bet kaip pirkimo procedūrų vykdytoja iki pirkimo sutarties sudarymo. Tokie viešieji pirkimai, pirkimų ataskaitos bei viešinamos sudarytos viešojo pirkimo–pardavimo sutartys Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje yra skelbiami perkančiosios organizacijos vardu.

Pirkimus vykdančių organizacijų žmogiškieji išteklių ir vykdomų pirkimų kompleksiskumas rodo, kad KAM pavaldžios perkančiosios organizacijos yra pajėgios visus pirkimus atlikti pačios. Tačiau tikslinga numatyti papildomas priemones, kurios pagerintų tam tikrų įstaigų rodiklių (*kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, „neįvykusių pirkimų“ skaičius, „vidutinis gautų pasiūlymų“ skaičius*) įvykdymą.

Reikšmingai pasikeitus krašto apsaugos sistemos centralizuotus pirkimus vykdančių organizacijų žmogiškųjų išteklių ir vykdomų viešųjų pirkimų santykiui, KAM svarstytų tam tikros centralizuotų pirkimų dalies vykdymo perdavimo VŠĮ CPO LT tikslingumo klausimą. Kartu pažymėtina, kad KAM 2025 m. birželio mėn. 11 d. su VŠĮ CPO LT sudarė Centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį Nr. 2SU-27, kuria pagal poreikį pavedama VŠĮ CPO LT atlikti KAM viešųjų pirkimų vykdymą.

KULTŪROS MINISTERIJA (KM)²¹

KM nuomone, šiuo metu nėra tikslinga vykdyti pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų centralizavimą. Kaip ir 2024 metais, išlieka panašios rekomendacijos dėl įstaigų vykdomų viešųjų pirkimų rezultatų gerinimo:

- imtis konkrečių veiksmų, kad šiemet vykdomų viešųjų pirkimų rodikliai būtų pasiekti ir pagerėtų bendras įstaigos vykdytų pirkimų vertinimas;

- didinti viešųjų pirkimų vykdymą per VŠĮ CPO LT. Kai KM pavaldžios įstaigos perka išorės konsultantus ir/ar neturi atestuotų viešųjų pirkimų specialistų, kreiptis į VŠĮ CPO LT dėl galimybės su šia įstaiga sudaryti sutartį dėl supaprastintų ar tarptautinių pirkimų vykdymo perdavimo.

---

¹⁹ Vertintos KAM įstaigos: Gynybos resursų agentūra prie KAM, Infrastruktūros valdymo agentūra, Informacinių technologijų tarnyba prie KAM, Lietuvos kariuomenė, kitos krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos.

²⁰ Pažymėtina, kad Gynybos resursų agentūrai prie KAM teisės aktais nėra suteiktas CPO statusas.

²¹ Vertintos KM įstaigos: 16 muziejų, 13 teatrų, 16 bibliotekų ir archyvų, 7 koncertinės įstaigos, 12 kitų įstaigų.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA (SADM)²²

SADM neįžvelgia poreikio keisti esamo savo pavaldžių įstaigų decentralizuoto pirkimų organizavimo modelio. Rekomenduoja tęsti esamą struktūrą, skiriant papildomą dėmesį tikslinei kokybės stiprinimo strategijai, orientuotai į konkretų viešųjų pirkimų rodiklių gerinimą ten, kur identifikuojami tobulinimo poreikiai. Turi būti sukurti aiškūs viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo mechanizmai: rotaciniai mokymai, konsultacijų prieinamumas, gerųjų pavyzdžių sklaida ir aiškių standartų taikymas visose SADM pavaldžiose įstaigose. Tai užtikrins gebėjimus organizuoti skaidrius, konkurencingus ir efektyvius viešuosius pirkimus.

Dauguma analizuotų SADM pavaldžių specializuotų funkcijų įstaigų yra brandžios institucijos, demonstruojančios aukštą viešųjų pirkimų organizavimo kokybę. Net 8 įstaigose bendrojo pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklio VPT švieslentėje reikšmė yra „žalia“.

Specializuotų funkcijų įstaigose pirkimų procedūrų trukmė atitinka sektoriaus standartus ir nekelia abejonių dėl efektyvumo. Kai kurios įstaigos (pvz., Jaunimo reikalų agentūra) pasiekė trumpesnę nei vidutinis pirkimų procedūrų laiką, kas rodo pažangų planavimą ir gebėjimą užtikrinti racionalius procesus be kokybės aukojimo.

Dalyje specializuotų funkcijų įstaigų „vieno tiekėjo“ pirkimai viršijo 50 proc. nuo bendro pirkimų skaičiaus, tačiau toks rezultatas nėra savaime neigiamas. Analizė rodo, kad šios situacijos dažniausiai kyla dėl riboto tiekėjų skaičiaus rinkoje ar specifinių paslaugų, kurioms nėra didelės konkurencijos, poreikio. Tokiais atvejais svarbu ne kiekybinis vertinimas, bet pagrįstas pirkimo poreikis ir rinkos konsultacijų taikymas.

Pastebima, kad dauguma specializuotų funkcijų įstaigų jau aktyviai naudojami VŠĮ CPO LT elektroniniu katalogu – kai kuriose įstaigose centralizuotų pirkimų vertė siekė iki 50 proc. visų pirkimų sumos. Visgi įstaigos, kurių poreikiai labai specifiniai, negali visų pirkimų perkelti į VŠĮ CPO LT sistemą, todėl įpareigojimas pirkimus pavesti vykdyti VŠĮ CPO LT būtų neefektyvus.

Specializuotų funkcijų įstaigų pirkimuose gautų tiekėjų pasiūlymų skaičius svyruoja tarp 2–3, o tai rodo pakankamą konkurenciją rinkoje. Kai kuriose srityse tiekėjų pasiūlymų kiekis mažesnis – tai sietina su objektyviai siaura paslaugų rinka. Tai taip pat paaiškina ir „vieno tiekėjo“ pirkimų dalį, kurią reikėtų vertinti kartu su planavimo ir rinkos konsultavimo praktika.

Apibendrinant, specializuotų funkcijų įstaigos vertintinos kaip viešųjų pirkimų srityje subrendusios ir instituciškai pajėgios organizacijos. Jos demonstruoja sisteminę ir kryptingą požiūrį į pirkimų planavimą, vykdymą ir kontrolę, išlaikydamos aukštus skaidrumo, efektyvumo bei atitikties standartus. Nors kai kuriuose segmentuose fiksuoti nedideli trūkumai – pavyzdžiui, „vieno tiekėjo“ pirkimų koncentracija ar šiek tiek žemesnė konkurencija – šie reiškiniai nėra sisteminio pobūdžio ir gali būti veiksmingai koreguojami vidinėmis priemonėmis: metodine pagalba, gerųjų praktikų sklaida ar papildomomis rinkos konsultacijomis.

Svarbu pažymėti, kad dauguma specializuotų funkcijų įstaigų aktyviai naudojami centralizuotais VŠĮ CPO LT įrankiais, tačiau kartu išlaiko galimybę prisitaikyti prie

---

²² Vertintos SADM įstaigos: Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SADM, Užimtumo tarnyba prie SADM, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie SADM, Valstybinė darbo inspekcija prie SADM, Neįgalųjų reikalų departamentas prie SADM, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM, Jaunimo reikalų agentūra, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie SADM, Ginčų komisija prie SADM, Pabėgėlių priėmimo centras, Viešoji įstaiga Europos socialinio fondo agentūra, 32 SADM pavaldžios socialinės globos namų įstaigos.

specifinių poreikių. Tai mišrus modelis, kuriame derinamas tiek savarankiškumas, tiek centralizuotų sprendimų nauda.

Vertinimas atskleidė labai įvairių pirkimų organizavimo lygį SADM pavaldžiose socialinės globos namų įstaigose, tačiau taip pat parodė, kad dauguma įstaigų demonstruoja sąmoningą požiūrį į viešųjų pirkimų procedūrų vykdymą. 17 įstaigų bendrojo pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklio VPT švieslentėje reikšmė yra „žalia“, kas rodo, kad daugiau nei pusė globos namų įstaigų pasiekė aukštą vertinimą, o jų procedūrinė kokybė atitiko nacionalinius skaidrumo, efektyvumo ir planavimo kriterijus. Kai kurios įstaigos rodė kritimą, o kelios – liko žemiausioje įvertinimo zonoje.

Nemažai socialinės globos namų įstaigų nevykdė skelbiamų supaprastintų bei tarptautinių pirkimų procedūrų, todėl kai kurie viešųjų pirkimų rodikliai nebuvo sugeneruoti. Tai aiškintina įstaigų veiklos specifika – dažniausiai perkami nedidelės vertės daiktai ar paslaugos, pavyzdžiui, maisto produktai, buitiniai reikmenys ar paprastos priežiūros paslaugos. Dėl to daug pirkimų vykdoma naudojantis VŠĮ CPO LT elektroniniu katalogu arba pirkimus vykdant neskelbiamų derybų būdu.

Daugumoje socialinės globos namų įstaigų dominuoja mažos vertės pirkimai, dėl kurių tiekėjų konkurencija ribota. Dalis įstaigų fiksavo iki 100 proc. „vieno tiekėjo“ procedūrų. Tačiau šie rezultatai dažniausiai sietini su įstaigos geografinėmis ar ekonominėmis sąlygomis. Tuo pat metu kelios įstaigos sugebėjo užtikrinti didesnę pasiūlymų skaičių net mažos vertės pirkimuose.

Dauguma socialinės globos įstaigų aktyviai naudojami VŠĮ CPO LT elektroniniu katalogu, ypač įsigyjant standartizuotas prekes ir paslaugas, tokias kaip elektra, šildymas, degalai, biuro priemonės, valymo ar atliekų išvežimo paslaugos. Tokia praktika rodo, kad globos įstaigos ne tik supranta centralizuoto pirkimo modelio naudą, bet ir sugeba efektyviai jį taikyti savo veiklos kontekste.

Apibendrinant, socialinės globos namų įstaigos pasižymi specifiniu veiklos profiliu, kuriam būdingas nedidelės apimties, tačiau dažnas pirkimų vykdymas, orientuotas į tiesioginius poreikius – maisto, komunalinių paslaugų, priežiūros prekių tiekimą. Tokia specifika lemia mažesnę supaprastintų ar tarptautinių pirkimų skaičių, tačiau tai nereiškia menkos brandos – atvirkščiai, dauguma įstaigų geba savarankiškai ir atsakingai vykdyti pirkimus, o aukšti įstaigos įvertinimai tai patvirtina.

Ypač pozityvu tai, kad net ir esant ribotiems ištekliams, kai kurios socialinės globos įstaigos demonstruoja išskirtinai aukštą pirkimų organizavimo lygį, o jų veikloje matomi ženklūs kokybiniai pokyčiai. Įstaigos geba taikyti viešinimo, planavimo, konkurencijos ir tvarumo principus – net jei ne visada sistemiškai, bet kryptingai. Tai liudija apie formuojamą institucinio sąmoningumo kultūrą ir siekį laikytis gerosios praktikos.

Vis dėlto, socialinės globos namų įstaigos, kurios pateko į žemiausią vertinimo zoną, rodo akivaizdų metodinių ir vadybinių žinių trūkumą. Tokiais atvejais svarbu užtikrinti reguliarią metodinę pagalbą ir įrankius, kurie palengvintų dokumentų rengimą ir sprendimų priėmimą.

SUSISIEKIMO MINISTERIJA (SUMIN)²³

Neteikia siūlymo perduoti SUMIN pavaldžių įstaigų pirkimus atlikti VŠĮ CPO LT.

---

²³ Vertintos SUMIN įstaigos: AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“, AB „Kelių priežiūra“, AB „Lietuvos oro uostai“, AB „Oro navigacija“, AB „Vidaus vandens kelių direkcija“, AB „Smiltynės perkėla“, AB „Lietuvos paštas“, AB „Via Lietuva“, Lietuvos transporto saugos administracija, Pasienio kontrolės punktų direkcija prie SUMIN, VŠĮ „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“, VŠĮ „Placiajuostis internetas“, VŠĮ „Transporto kompetencijų agentūra“, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB „LTGA Infra“, AB „LTG Cargo“, AB „LTG Link“, UAB „Geležinkelio tiesimo centras“. AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2023 metais įgijo centrinės perkančiosios organizacijos statusą.

Bendras SUMIN bei pavaldžių perkančiųjų organizacijų 2024 m. atliktų viešųjų pirkimų vertinimas pagal VPT švieslentės rodiklius yra geras („žalia“ ir „geltona“ reikšmės).

SUMIN pateiktoje informacijoje pažymima, kad jos pavaldi AB Lietuvos oro uostai pirkimų objektų specifika susijusi su oro uostų veikla, todėl teikti paslaugas, tiekti prekes ar atlikti darbus gali tik tam tikrą su oro uostų veikla susijusią patirtį turintys tiekėjai, tiek Lietuvos, tiek užsienio. Kai kuriais atvejais tam tikras paslaugas organizacijos teritorijoje gali atlikti tik tie tiekėjai, kurie yra patvirtinti antžeminių paslaugų teikėjais. Taip pat dėl naujai įsigaliojusių reikalavimų dėl sankcijų, AB Lietuvos oro uostai, kaip strateginės reikšmės valstybės objektas, ypatingai daug dėmesio skiria ir taiko nacionalinio saugumo reikalavimus tiekėjams. Šios įmonės pirkimai vykdomi vadovaujantis nustatytu viešųjų pirkimų, nacionalinio saugumo reglamentavimu, skatinamos inovacijos, biudžeto lėšos naudojamos racionaliai, o žmogiškieji ištekliai paskirstomi proporcingai.

Siekiant pirkimus vykdyti efektyviai ir užtikrinti racionalų valstybės lėšų naudojimą, SUMIN pavaldi AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2023 metais įgijo centrinės perkančiosios organizacijos statusą. AB „Lietuvos geležinkeliai“ yra sukaupusi itin profesionalią pirkimų vykdymo komandą, nuolatinis dėmesys teikiamas efektyvumui, procesų optimizavimui, kokybei. Organizuojami vidiniai mokymai, analizuojami pirkimų duomenys ir siekiama užtikrinti pačius geriausius rezultatus. Nuo 2025 m. vasario 1 d. AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupėje pradėjo veikti UAB LTG Kompetencijų centras, kuris perėmė centralizuotų pirkimų vykdymą ir nuo 2025 m. vasario 1 d. įgijo centrinės perkančiosios organizacijos statusą.

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA (ŠMSM)²⁴

Nepateikia konkrečių siūlymų perduoti ŠMSM pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų VŠĮ CPO LT. Taip pat ŠMSM artimiausiu metu neplanuoja kurti atskirų struktūrinių padalinių (įstaigų) ar pavesti vykdyti esamoms įstaigoms centralizuojant pavaldžių įstaigų vykdomus pirkimus. ŠMSM nuolat skatina pavaldžias įstaigas vykdamas viešuosius pirkimus, kiek įmanoma daugiau naudotis VŠĮ CPO LT elektroniniu katalogu. ŠMSM pavaldžios įstaigos, rengdamos viešųjų pirkimų planus, įvertina galimybę pirkti iš VŠĮ CPO LT ne tik privalomus, bet ir neprivalomus (mažos vertės) per šį katalogą galimus atlikti pirkimus. Dauguma vertintų ŠMSM pavaldžių įstaigų (72 iš 102) vykdė tik mažos vertės pirkimus.

Vertintų įstaigų sąrašė ŠMSM yra 18 viešųjų įstaigų dalininkė ir, esant galimybei, įstaigose, kuriose kelių dalininkų (ŠMSM ir savivaldybė) sutarimu viešieji pirkimai yra perduoti centralizuotai vykdyti savivaldybei. Šiuo metu tai yra Skuodo amatų ir paslaugų mokykla – Skuodo rajono savivaldybei, ir Mokslo ir inovacijų sklaidos centras – Kauno m. savivaldybei.

Nacionalinio vėžio instituto viešieji pirkimai yra numatyti centralizuoti 2026 m. pagal SAM įsakymą. Šiuo metu visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu dalis su gydymu (klinikinės veiklos) susijusių funkcijų perduotos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikoms.

ŠMSM pavaldžias įstaigas sąlyginai galima grupuoti pagal veiklos pobūdį – mokslas, studijos, bendrasis ugdymas, neformalusis švietimas, sportas ar pan. Nemaža dalimi jų

---

²⁴ Vertintos ŠMSM įstaigos: 11 institutų ir centrų (moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra (MTEP)), 2 darželiai (ikimokyklinis ugdymas), 24 bendrojo (specialiojo) ugdymo įstaigos, 44 profesinio mokymo įstaigos, 3 sporto įstaigos, 11 kitų įstaigų, 7 kolegijos.

pirkimai fragmentiški, o pirkimų vertės nereikšmingos dėl skirtingo įstaigų profesinių veiklos poreikių. ŠMSM renka informaciją apie įvykdytus mažos vertės pirkimus ir analizuoja jų rodiklius pagal panašius, kaip ir VPT švieslentėje naudojamus, rodiklius. ŠMSM planuoja didinti mažos vertės pirkimų centralizavimą.

VPT švieslentės 2024 m. duomenis, vienos iš vertintų pavaldžių įstaigų bendras pirkimų įvertis buvo vertinamas raudona spalva (2023 m. tokių įstaigų buvo 2). 22 proc. vertintų įstaigų įvertis nepakito, 45 proc. turėjo nežymų įverčio mažėjimą, nors tai nepablogino bendro vertinimo iš esmės (-0,1 iki -0,3), 33 proc. įstaigų įvertis padidėjo (+0,1 iki +0,9). Vertinant pagal atskiras įstaigų veiklos grupes, lyginant su 2023 m. kiekvienoje atskiroje įstaigų grupėje, bendras pirkimų įvertis pagerėjo (iš geltonos į žalia spalvą) apie 10 proc.

Įstaigos, kurios vykdo supaprastintus ar tarptautinius pirkimus, skaičius nėra didelis: 1–3 pirkimai – 18 įstaigų, 4–6 pirkimai – 4; daugiau kaip 7 pirkimai – 7 įstaigos (kaip žinoma, tik šios įstaigos vykdo tarptautinius pirkimus). Įvertinus vidutinį tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičių tenkantį vienam pirkimų specialistui per metus, jis yra pakankamai mažas – tik 3, taigi šie darbuotojai, nepaisant to, kad vykdo ir mažos vertės pirkimus, gali skirti pakankamai laiko tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams vykdyti.

Net 55 proc. iš tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vykdė Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – NŠA) ir Nacionalinis vėžio institutas. Nacionalinis vėžio institutas daug tokių pirkimų atliko dėl savo veiklos specifikos ir, kaip buvo minėta, instituto visuotinis dalininkų susirinkimas jau yra priėmęs sprendimą perduoti su gydymu susijusias funkcijas Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikoms, todėl Nacionalinis vėžio institutas 2025 m. iš esmės vykdys tik su moksline veikla susijusius pirkimus, o pirkimų vertė turėtų sumažėti apie 15 kartų. Tuo tarpu NŠA įprastai vykdo specifinius šalies švietimo sistemos poreikiams reikalingus pirkimus, yra perkamos įvairios kompiuterinės mokymo priemonės, laboratorinė ar nuotolinio mokymo įranga, įvairios ekspertų paslaugos, egzaminų užduočių rengimas ir pan. NŠA pirkdama standartines prekes ar paslaugas sėkmingai naudojami VŠĮ CPO LT elektroniniu katalogu. Pvz., 2024 m. per šį katalogą atliktų pirkimų vertė siekia apie pusę nuo visų įvykdytų pirkimų vertės, todėl manytina, kad ir toliau vykdant švietimo sistemai reikalingus pirkimus standartinėms prekėms ar paslaugoms įsigyti, tai atlikti galima per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą, o specifinių poreikių pirkimus – NŠA ir toliau vykdys pagal dabar nusistovėjusią praktiką. NŠA turi nemažą patirtį vykdant švietimo sistemai reikalingus specifinius pirkimus, turi 7 pakankamos kvalifikacijos specialistus, pagal poreikį geba pritraukti atitinkamos kvalifikacijos ar gebėjimų specialistus bei ekspertus. Atskirais atvejais prireikus ŠMSM pavaldžios įstaigos pagal galimybę deleguoja savo darbuotojus į kitos įstaigos viešųjų pirkimų komisijų sudėtį arba deleguoja juos ekspertiniam darbui atlikti. ŠMSM nuolatos siekia optimizuoti ir efektyvinti ŠMSM pavaldžių įstaigų veiklas, ankstesniais metais nemažai įstaigų reorganizacijos būdu sujungtos (sustambintos), tuo būdu juose lengviau tapo užtikinti dirbančių viešųjų pirkimų specialistų kvalifikaciją.

Dėl duomenų rodikliui „Pirkimų funkcijai atlikti skiriama lėšų suma“ papildomai paaiškiname, kad nebuvo ir šiuo metu nėra išbandytos metodikos dėl šio rodiklio įsivertinimo. ŠMSM pavaldžios įstaigos neturi tokio vertinimo patirties, neregistruoja ir nekaupia tam reikalingos informacijos, skirtingai organizuoja darbo procesus. Nesant vieningos išbandytos metodikos, manytina, kad šiuo metu netikslinga vertinti šį rodiklį, tačiau svarstyti galimybė dalyje įstaigų, kurios tikrai vykdys nemažai didesnės vertės pirkimų, pabandyti įsivertinti panašius rodiklius planuojant ir vykdant 2026 m. pirkimus.

ŠMSM sulaukė pavaldžių įstaigų kritinių pastabų ir dėl rodiklio „Vidutinė tarptautinio ir supaprastinto pirkimo procedūros trukmė“ prasmingumo. Trukmė objektyviai

priklauso nuo pirkimo objekto sudėtingumo, gautų pasiūlymų skaičiaus ir nuo subjektyvių dalykų, kaip, pavyzdžiui, pirkimas vyksta vasaros laikotarpiu, todėl dėl darbuotojų atostogų (ir nebūtinai tiesiogiai dalyvaujančių pirkimo procedūrose) laikotarpis iki sutarties pasirašymo gali pailgėti iki 1 ar net iki 2 mėn. Kita vertus – pvz., parengiamieji darbai trunka 7 mėn., o pats pirkimas nuo paskelbimo iki sutarties pasirašymo tik 1 mėn. Taigi šio rodiklio reali vertė vertinant centralizavimo būtinybę labai abejotina. Pavaldžiose įstaigose tarptautinių pirkimų trukmė yra apie 80 dienų, supaprastintų – apie 55 dienas, tai iš esmės atitinka šalies vidurkius.

ŠMSM ir ateityje planuoja stebėti jai pavaldžių įstaigų vykdomų viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo procesus bei valdyti galimas korupcijos rizikas šioje srityje. Vertinama galimybė ŠMSM pavaldžioms įstaigoms pavesti įsivertinti galimybę sudėtingus, nestandartinius viešuosius pirkimus, kuriems reikia specialių žinių ir pasirengimo, pavesti atlikti VŠĮ CPO LT. Savo ruožtu vertinant pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų planus ir, nustačius poreikį, siūlyti konsoliduoti atskirų įstaigų pirkimus (pvz., kompiuterių įranga, elektros tiekimas ir t. t.). ŠMSM planuoja patvirtinti Pavyzdinį mažos vertės viešųjų pirkimų stebėsenos rodiklių sąrašą ir pagal jame numatytus rodiklius sistemingai vertinti įstaigų viešuosius pirkimus, įpareigoti įstaigas šių rodiklių reikšmes pateikti įstaigų interneto svetainėse.

TEISINGUMO MINISTERIJA (TM)²⁵

Siūloma pavesti atlikti VŠĮ CPO LT dalį Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pirkimų.

TM pavaldžių įstaigų pateikta informacija buvo išanalizuota siekiant įvertinti galimybes centralizuoti supaprastintus ar tarptautinės vertės (ne mažos vertės) pirkimus. Bendras TM pavaldžių įstaigų pirkimų vertinimas pagal VPT švieslentės rodiklius yra geras („žalia“ ir „geltona“ reikšmės). Įvertinus teisingumo ministro valdymo srityse veikiančių įstaigų 2024 m. vykdytų pirkimų analizę, siūloma centralizuoti 2025 m. vykdomus pirkimus (pavesti atlikti VŠĮ CPO LT): Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pirkimus, kurių BVPŽ kodas – 72200000 (IT paslaugos: konsultavimas, programinės įrangos kūrimas, internetas ir aptarnavimo paslaugos).

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA (URM)²⁶

URM, atsižvelgdami į turimus išteklius, didėjančią supaprastintų pirkimų ir tarptautinių pirkimų skaičių, artėjančią pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai, dalį pirkimų (iki 3 per metus) planuotume pirkti per VŠĮ CPO LT pagal sudarytą sutartį.

Bendras URM pirkimų įvertis VPT švieslentėje yra labai geras („žalia“ reikšmė). URM yra kompetentinga, turi patirties, atestuotų pirkimų specialistų pakanka (5 atestuoti pirkimo specialistai) tam, kad URM galėtų pati tinkamai atlikti pirkimus. Tačiau planuojant viešuosius pirkimus, jų pobūdį ir apimtį, visada įvertinama galimybė įsigyti prekių, paslaugų ar darbų per VŠĮ CPO LT.

URM, siekdama centralizuoti bendrųjų administravimo funkcijų vykdymą ir veiksmingai naudotis URM specialistų, atliekančių bendrosios veiklos sričių (ūkio valdymo, statybos, informacinių technologijų, viešųjų pirkimų ir kt.) funkcijas, ištekliais ir jų turimomis ekspertinėmis žiniomis, jau daug metų dalį viešųjų pirkimų (įskaitant ir

---

²⁵ Vertintos TM įstaigos: Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Lietuvos teismo ekspertizės centras, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinis patentų biuras, Lietuvos probacijos tarnyba.

²⁶ Vertinti tik URM pirkimai.

viešuosius pirkimus, atliekamus gynybos ir saugumo srityje), reikalingų URM ir jos reguliavimo sričiai priklausančių Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms užsienio valstybėse, Lietuvos Respublikos atstovybių prie tarptautinių organizacijų, konsulinių įstaigų, specialiųjų misijų (toliau – atstovybės)²⁷, funkcijoms vykdyti, organizuoja ir atlieka centralizuotai. Atstovybių veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto per URM, todėl URM gali nesinaudoti Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintais viešųjų pirkimų pagal įgaliojimą ir bendrai atliekamų viešųjų pirkimų vykdymo būdais, o atstovybes aprūpinti joms reikalingomis prekėmis, paslaugomis ar darbais kaip asignavimų valdytoja, atlikdama centralizuotus viešuosius pirkimus. Kiekvienu tokiu atveju vertinamos konkretaus pirkimo aplinkybės ir sąlygos, logistikos sąnaudos, atsižvelgiama į tai, ar atstovybės joms reikalingas prekes, paslaugas ar darbus gali įsigyti savarankiškai, efektyvesniu būdu ir racionaliai naudodamos tam skirtas lėšas.

Be to, URM ne tik centralizuotai organizuoja ir atlieka viešuosius pirkimus, bet ir veikia kaip kompetencijų centras, padėdama atstovybėms rengti specifinių viešųjų pirkimų technines specifikacijas (pavyzdžiui, statybos darbų ir susijusių paslaugų; apsaugos sistemų (apsaugos, priešgaisrinių signalizacijų, įeigos kontrolės, vaizdo stebėjimo sistemų); įslaptintos informacijos apsaugai ir administravimui reikalingos įrangos ir inventoriaus; kompiuterių, tinklo ir ryšio įrangos; transporto priemonių) ir kitus pirkimo dokumentus. URM, būdama viena iš Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybių užsienio valstybėse, Lietuvos Respublikos atstovybių prie tarptautinių organizacijų, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų, taip pat kitų perkančiųjų organizacijų, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniams, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė arba skirtų užsienyje vykdomiems vystomojo bendradarbiavimo ir kitiems projektams, supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-809/V-188 „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybių užsienio valstybėse, Lietuvos Respublikos atstovybių prie tarptautinių organizacijų, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų, taip pat kitų perkančiųjų organizacijų, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniams, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė arba skirtų užsienyje vykdomiems vystomojo bendradarbiavimo ir kitiems projektams, supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, rengėjų, teikia atstovybėms konsultacijas dėl supaprastintų viešųjų pirkimų organizavimo, atlikimo ir pažeidimų prevencijos.

Siekdama užtikrinti biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, įvertindama tai, kad pagal įžvalgas ir keliamus tikslus centralizuota pirkimų sistema leidžia pasiekti didesnę administravimo efektyvumą, ugdyti didesnę specialistų kompetenciją ir specializaciją, telkti ekspertines žinias ir taip padėti sumažinti klaidų ir pažeidimų skaičių, URM jau 2022 m. priėmė sprendimą dalį pirkimų pavesti atlikti VŠĮ CPO LT sudarydama centralizuotos viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį, kuria pavedė VŠĮ CPO LT atlikti atitinkamas pasirengimo Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos šalių vadovų susitikimo 2023 metais Vilniuje (toliau – NATO susitikimas) organizavimui reikalingų pirkimų procedūras, taip pat atlikti kitus sutartyje nurodytus veiksmus. Pažymėtina, kad 2024 m. URM atliko centralizuotų pirkimų už daugiau nei 12

---

²⁷ Atstovybės pagal Centrinę valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2003 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 4-72 „Dėl Centrinę valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų sąrašo patvirtinimo“, 42 punktą turi perkančiosios organizacijos statusą ir yra priskirtos prie centrinio valstybinio administravimo subjektų sistemai priklausančių perkančiųjų organizacijų.

milijonų eurų, tai sudarė daugiau kaip 70 proc. visų 2024 m. atliktų URM pirkimų vertės, o daugiau kaip 40 proc. visų URM pirkimų taip pat buvo atlikti centralizuotai. URM su VŠĮ CPO LT 2024 m. pasirašė centralizuotų viešųjų pirkimų veiklos paslaugų sutartį, pagal kurią planuojama dalį pirkimų (iki 3 per metus) pavesti atlikti VŠĮ CPO LT.

URM planuoja nuolat vertinti savo ir atstovybių, kaip atskirų perkančiųjų organizacijų, vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus. Siekdama užtikrinti biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, sprendimus dėl pavedimo URM pirkimus atlikti per VŠĮ CPO LT tikslingumo planuoja priimti įvertinusi (įskaitant, bet neapsiribojant) teisinių, faktinių ir techninių veiksnių visumą. Atsižvelgdama į dabartinius vertinimo rezultatus URM planuoja ir toliau dalį savo pirkimų procedūrų atlikti per VŠĮ CPO LT.

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA (VRM)²⁸

Atsižvelgiant į tai, kad vidaus reikalų sistemos tarptautiniai ir supaprastinti (išskyrus mažos vertės) viešieji pirkimai didele dalimi atliekami centralizuotai, įvertinus vidaus reikalų sistemos perkančiųjų organizacijų turimus žmogiškuosius išteklius, vykdomų pirkimų kompleksiskumą, žmogiškųjų išteklių ir vykdomų viešųjų pirkimų skaičiaus santykį, VPT švieslentėje skelbiamus viešųjų pirkimų vykdymo rezultatus, VRM nuomone, nėra poreikio teikti pavedimus VŠĮ CPO LT atlikti vidaus reikalų sistemos perkančiųjų organizacijų pirkimus.

Iki 2023 m. lapkričio 8 d. teisė atlikti centrinės perkančiosios organizacijos, vykdančios vidaus reikalų ministro nustatytus pirkimus vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse veikiančių perkančiųjų organizacijų vardu buvo suteikta tik Išteklių agentūra prie VRM. Tačiau, Vyriausybės 2023 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 854 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 d. nutarimo Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“ pakeitimo“, siekiant išplėsti Policijos departamentui prie VRM suteiktą teisę atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas policijos sistemoje veikiančių perkančiųjų organizacijų vardu, nuo 2023 m. lapkričio 8 d. teisė atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas, vykdančios vidaus reikalų ministro nustatytus pirkimus vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse, papildomai suteikta ir Policijos departamentui prie VRM. Tad, nuo 2023 m. lapkričio 8 d. teisė atlikti centrinės perkančiosios organizacijos, vykdančios vidaus reikalų ministro nustatytus pirkimus vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse veikiančių perkančiųjų organizacijų vardu turi jau dvi institucijos. Šis sprendimas priimtas siekiant tikslo, kad būtų užtikrintas racionalus viešųjų pirkimų centralizavimo vidaus reikalų sistemoje krūvių paskirstymas tarp dviejų centrinių perkančiųjų organizacijų, būtų efektyviai išnaudojamos kiekvienos iš centrinių perkančiųjų organizacijų sukauptos kompetencijos, pirkimai būtų atliekami profesionaliau, efektyviau ir skaidriau.

---

²⁸ Vertintos VRM įstaigos: Išteklių agentūra prie VRM, Policijos departamentas prie VRM, Asmens dokumentų išrašymo centras prie VRM, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie VRM, Informatikos ir ryšių departamentas prie VRM, Migracijos departamentas prie VRM, VRM Medicinos centras, Viešojo valdymo agentūra, VŠĮ „Jungtinis techninis sekretoriatas“, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM, Viešojo saugumo tarnyba prie VRM. Išteklių agentūra prie VRM ir Policijos departamentas prie VRM veikia kaip centrinės perkančiosios organizacijos.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA (ŽŪM)²⁹

ŽŪM pavaldžių įstaigų VPT švieslentėje esantis bendrasis pirkimų vykdytojų vertinimo rodiklis yra „žalias“ arba „geltonas“, kas reiškia iš esmės gerą vykdomų viešųjų pirkimų efektyvumą. Šiuo metu nesiūloma ŽŪM pavaldžių perkančiųjų organizacijų vykdomus viešuosius pirkimus ar jų dalį pavesti atlikti VŠĮ CPO LT. Siūloma toliau stebėti šių įstaigų viešųjų pirkimų rodiklius ir vertinti centralizavimo poreikį ateityje.

Įvertinus ŽŪM pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų rezultatus, biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, vykdytų viešųjų pirkimų ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, nustatyta, kad yra rizikų dėl kai kurių perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų efektyvumo ir rezultatyvumo. Dalyje ŽŪM pavaldžių įstaigų nepasiekti pirkimų kokybę, efektyvumą atspindintys rodikliai (vieno tiekėjo pirkimai, vidutinis gautų pasiūlymų skaičius, neįvykusių pirkimų skaičius), dėl to ne iki galo užtikrinamas racionalus lėšų panaudojimas, geras pasirengimas pirkimams, išnaudojami ne visi tiekėjų konkurencijos privalumai. Ryškesnių rizikų dėl pirkimų teisėtumo neižvelgiama.

Dalyje perkančiųjų organizacijų viešuosius pirkimus vykdančios specialistai ne tik vykdo viešuosius pirkimus, tačiau atlieka ir dalį jų kompetencijai pavestų kitų funkcijų. Iš vertinimo rezultatų darytinos išvados, kad perkančiosiose organizacijose lėšos viešiesiems pirkimams vykdyti yra naudojamos galimai teisėtai ir racionaliai.

LRV³⁰

LRV pavaldžiose įstaigose pakankamai aukštas pirkimų centralizavimo lygis, geri pirkimų rezultatai ir papildomai nesiūloma pirkimų vykdymą perduoti VŠĮ CPO LT.

LRV įstaigose dominuoja mažos vertės pirkimai. Nemažai pirkimų pavedama vykdyti VŠĮ CPO LT arba jie atliekami per VŠĮ CPO LT elektroninį katalogą.

VPT švieslentės duomenimis, 2024 m. LRV pavaldžiose įstaigose bendra pirkimų įverčio rodiklio reikšmė varijuoja tarp 1,6 („geltona“) ir 2,7 („žalia“). Tai indikuoja, kad įstaigų pirkimai vykdomi gerai, didelių trūkumų nenustatoma. Vis dėlto, kai kuriose LRV pavaldžiose įstaigose atskirų pirkimų rodikliai neatitinka VPT švieslentės rekomenduojamų reikšmių, yra žemesni už VŠĮ CPO LT rezultatus. Tarp jų paminėtini: kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijaus taikymas, vidutinis gautų pasiūlymų skaičius, vieno tiekėjo pirkimai, neįvykę pirkimai.

---

²⁹ Vertintos ŽŪM įstaigos: Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM, Žuvininkystės tarnyba prie ŽŪM, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie ŽŪM, Žemės ūkio agentūra prie ŽŪM (VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra), Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas, VĮ Žemės ūkio duomenų centras, VŠĮ „Ekoagros“.

³⁰ Vertintos LRV atskaitingos įstaigos: Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybės duomenų agentūra, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Vyriausybės atstovų įstaiga, Mokestinių ginčų komisija prie LRV, Lietuvos administracinių ginčų komisija, Ryšių reguliavimo tarnyba, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnyba, Vyriausybės strateginės analizės centras, Rytų Europos studijų centras, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas.